

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 10, december 2018

■ Economie

Zijn energieprijzen voor industriële
verbruikers echt te hoog?

■ Ondernemingen

ETUI-vrouwenconferentie
rond werk en kanker

■ Sociaal beleid

Zware beroepen. Wat nu?

■ Sociale ombuds

Arbeidshof interpreteert verbod
onderaanneming tijdens
tijdelijke werkloosheid

■ Echo regio Brussel

Memorandum ABVV Brussel

■ Echo regio Vlaanderen

Voorontwerp decreet Basisbereikbaarheid

■ Echo regio Wallonië

APE-hervorming lost niets op

■ Europa & Internationale relaties

Europese Arbeidsautoriteit:
hoe ver staan we?

IVV-Wereldcongres: macht van
werknemers versterken

AANDACHT Vanaf 2019
wordt ECHO niet meer gedrukt!!!
U kan deze publicatie downloaden op
www.abvv.be/publicaties.
Ontvangt u ECHO liever per mail?
Dan kregen we graag uw gegevens
op volgend adres: echo@abvv.be

www.abvv.be

U wenst voortaan ECHO enkel per e-mail of per post te
ontvangen? U wil naam- of adreswijzigingen melden?
[T] 02/506.82.71 • [E] patsy.delodder@abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en
français www.fgtb.be/publications

Koopkracht gaat achteruit. Punt

Ondanks het aanhoudend vakbondsverzet en ondanks de spontane reacties op het terrein, blijven de werkgevers en de regering-Michel bij hoog en bij laag beweren dat de koopkracht in goede doen is. De taxshift zou de koopkracht doen stijgen, in het bijzonder voor lagere inkomens. Door de banengroei zouden meer mensen aan het werk zijn en dus de koopkracht toenemen. Bovendien zouden rapporten van internationale instellingen zoals het IMF en van academici dit zwart op wit bewijzen.

We moeten dit tegenspreken. Vooreerst zijn er de forse prijsstijgingen. Niet alleen de brandstofprijzen zijn het afgelopen jaar fors gestegen, maar bijvoorbeeld ook gas (+17%), elektriciteit (+10%), tandverzorging (+8%), en dagelijkse producten als aardappelen (+11%). Het zijn net de lagere en middeninkomens die een groter gedeelte van hun beschikbaar inkomen aan deze producten besteden. De indexering van lonen en uitkeringen compenseert dan wel de gestegen uitgaven van het gemiddelde gezin, maar niet in verhouding de uitgaven van de lagere inkomens. En brandstofprijzen tellen niet mee, want niet opgenomen in de gezondheidsindex.

De koopkracht van mensen met een uitkering is sowieso al erg laag. De sociale minima liggen voor 95 procent onder de armoedegrens. De regering kende maar 60 procent toe van de welvaartsenveloppe voor 2017 en 2018. De uitkeringen delen enkel in de lasten (verhoging btw en accijnzen) en niet in de lusten van de taxshift (verlaging personenbelasting). De Overheidsdienst Sociale Zekerheid becijferde in een recent rapport dat de vervangingsgraad van de uitkeringen sinds 2005 daalde van 56 naar 43 procent van het loon.

De koopkracht daalde in elk geval op basis van loon. De Internationale Arbeidsorganisatie toonde aan dat over de periode 2015-2017 de reële lonen in België daalden met 2,3 procent. In de buurlanden stegen die lonen, in Duitland bijvoorbeeld met 5,6 procent. De oorzaak: indexsprong, lage loonstijgingen door beperkte loonmarges, een indexkorf die niet alle prijsstijgingen opneemt, enzovoort. Sinds de crisis stegen de reële lonen bij ons slechts met 0,1 procent. Bij de laagste van Europa.

De koopkrachtdiscussie onttaardt vaak in een spelletje welles-nietes en dit heeft uiteraard een ideologische grond. Werkgevers en regering kiezen de cijfers die hen het best uitkomen. Het probleem met veel studies over koopkrachtevoluties is dubbel: het gaat vaak over gemiddelden, zodat een stijging van topinkomens een vertekend beeld oplevert. En men gooit vaak verschillende vormen van inkomen op één hoopje. Het merendeel van de bevolking haalt enkel inkomen uit werk. Als je daar echter de inkomsten uit vermogen van de hogere inkomens bij gooit dan verandert het globale plaatje, maar voor de Belg die enkel zijn inkomen uit arbeid haalt, verandert dat niets natuurlijk.

Wat moet er gebeuren? De lonen moeten omhoog. De laagste lonen en het minimumloon moeten extra omhoog. De index mag niet gemanipuleerd worden en er moet een echte prijzencontrole komen. De btw op basisproducten moet omlaag, zoals die op elektriciteit terug naar 6 procent moet.

Regering en werkgevers weten wat we verwachten. Aan hen om met ons in overleg te gaan. Dat was ook ons signaal op 14 december.

FRDO-seminarie: financiering van transitie naar koolstofarme economie

In het kader van zijn werkzaamheden rond de financiering van de transitie naar een koolstofarme economie organiseert de FRDO een tweede seminarie rond de uitvoering van het 'Actieplan: duurzame groei financieren' van de Europese Commissie van 8 maart 2018. Er wordt ingegaan op het voorstel van verordening over de publicatie van informatie over duurzame investeringen en risico's verbonden aan duurzaamheid en de herziening van de richtsnoeren over niet-financiële informatie.

Op het programma staat ook een grondige bespreking van de aanverwante problemen voor de actoren van de financiering van de transitie in België en Europa: institutionele beleggers, vermogensbeheerders, spaarders, ngo's, financiële regulatoren.

Er zijn ook academische presentaties en een interactief debat gepland met beroepsmensen uit de financiële wereld. Het seminarie verloopt in het Engels. Er is geen simultaanvertaling. Deelname is gratis, maar vooraf inschrijven is verplicht en kan via de FRDO-website.

Wanneer? Dinsdag 29 januari 2019 van 9 tot 17 uur

Waar? Brussel, FOD WERK, Zaal Storck (Zuidstation, Ernest Blérotstraat 1).

Meer info op www.frdo-cfdd.be

ECONOMIE

Zijn energieprijzen voor industriële verbruikers echt te hoog?

Al drie jaar bestelt de CREG (regulator van de energiesector en dus een onafhankelijke instelling) bij PWC een studie om na te gaan of de industriële verbruikers in ons land al dan niet meer betalen voor hun energie (gas en elektriciteit) dan vergelijkbare industriële verbruikers in de buurlanden.

Bondig gesteld, er zijn veel nuances aan te brengen, wanneer we spreken over de energieprijzen voor de industriële verbruikers.

Dit rapport maakt een gedetailleerde analyse van sectoren: chemie, metaalindustrie, farmaceutische industrie, voedings- en tabaksindustrie en vervaardiging van overige niet-metaalhoudende minerale producten. In deze sectoren werden vijf profielen bestudeerd:

- ▶ Voor elektriciteit: verbruik 10GWh, 25GWh, 100GWh en 500GWh
- ▶ Voor gas: 100GWh en 2,5 TWh

Het verslag van de CREG 'A european comparison of electricity and gas prices for large industrial consumers' bevestigt de conclusies van vorig jaar:

- Belgische ondernemingen die niet concurreren met als 'elektro-intensief' beschouwde ondernemingen in de buurlanden hebben een aanzienlijk competitief voordeel. Dit nam in 2018 nog toe.
- België is daarentegen duurder voor de ondernemingen die concurreren met elektro-intensieve ondernemingen in de buurlanden.

We herinneren aan het verschil tussen een elektro-intensieve onderneming en een grootverbruiker van elektriciteit.

- ▶ De elektro-intensiviteit van een onderneming wordt gedefinieerd als het gewicht dat de elektriciteitsfactuur vertegenwoordigt in de toegevoegde waarde van de onderneming.
- ▶ Een grootverbruiker is een onderneming die veel energie verbruikt in haar productieproces (zonder dat deze kost primeert op de kostprijs van arbeid of grondstoffen).

Wat gas betreft, heeft België altijd al een prijsvoordeel (goedkoper) gehad.

Zoals vorig jaar beveelt de CREG opnieuw een herziening aan van de regels die de vermindering van de huidige meerkosten ingesteld door de federale en gewestelijke

regeringen ten voordele van industriële verbruikers vastleggen.

Uiteraard hecht het ABVV veel belang aan de aanwezigheid van industrieën en ondernemingen (van elke omvang) op Belgische bodem. Hun aanwezigheid garandeert banen, een prioriteit voor het ABVV. Daarom blijven we niet ongevoelig voor de argumenten met betrekking tot de energieprijzen voor ondernemingen.

Deze studie toont echter aan dat dit onderwerp niet veralgemeend kan worden en dat het niet opportuun is lineaire maatregelen te nemen. België treft immers al maatregelen om de energiefactuur van ondernemingen te verlagen.

Deze laatste moeten bij het debat betrokken worden. Het nemen van bijkomende maatregelen moet geëvalueerd worden binnen het globale debat over energieprijzen voor alle verbruikers (gezinnen en industriële verbruikers), zeker nu dat de regering-Michel een energienorm wil invoeren.

giuseppina.desimone@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

ETUI-vrouwenconferentie rond werk en kanker

Dit evenement is een vervolg op de conferentie van 2017 die tot doel had een stand van zaken op te maken van de preventie van beroepsgerelateerde kanker op Europees niveau: herziening van de richtlijn betreffende de carcinogene en mutagene agentia, de rol van grenswaarden voor beroepsblootstelling, en de kosten voor de werknemers, maar ook voor de samenleving. Ook de risico's voor de voortplanting werden aangekaart.

De conferentie, waarop alle Europese stakeholders (politieke besluitvormers, sociale gesprekspartners, academici, experts ...) samenkwamen, handelde over de obstakels bij de analyse en de erkenning van beroepsblootstelling van vrouwen aan kankerverwekkende stoffen. De meeste wetenschappelijke onderzoeken leggen zich toe op de blootstelling in sectoren waarin voornamelijk mannen werken. De sector van de schoonmaak, de cosmetica of de medische sector worden minder bestudeerd, terwijl daarin veel vrouwen werken.

Een VUB-onderzoekster maakte melding van de hoge risico's gemeten in de schoonmaaksector. Op basis van statistieken van volkstellingen, van mortaliteitscijfers in het rijksregister van 1991 tot 2001 en van specifieke doodsoorzaken vermeld op overlijdensaktes, toonde ze grote verschillen aan op vlak van gezondheid en mortaliteit volgens beroep. Het overlijdensrisico voornamelijk te wijten aan respiratoire en cardiovasculaire aandoeningen ligt hoger bij werknemers van de schoonmaaksector. De blootstelling aan gevaarlijke chemische agentia wordt onvoldoende in aanmerking genomen en de preventie maatregelen volgen niet.

De aangrijpende getuigenis van een voormalige verpleegster in Spanje die tijdens haar hele loopbaan dagelijks chemotherapieën toediende aan patiënten met urologische kankers en zelf door blaaskanker werd getroffen, vestigde de aandacht op het totale gebrek aan collectieve en individuele beschermingsmiddelen (geen afzuigkap, geen handschoenen, geen schort, geen masker, geen veiligheidsbril) tegen de risico's verbonden aan het hanteren van cytostatische geneesmiddelen (deze werden gebruikt in dezelfde ruimte als die waar het personeel koffie dronk). Wetenschappelijk onderzoek toonde aan dat de geneesmiddelen gebruikt bij chemotherapie kankerverwekkend zijn.

Noch het verzorgend personeel noch de ziekenhuisbeheerders beseffen dat nachtarbeid een sterk verhoogd risico op kanker meebrengt (meer bepaald borstkanker).

Tussen de Europese landen bestaan grote verschillen op vlak van beroepsblootstelling, voorlichting, preventie, bescherming, inzameling en analyse van gegevens doorheen de loopbaan. Deze ongelijkheid betreft ook de erkenning als beroepsziekte.

De kwestie van de werkhervatting na kanker werd ook aangesneden. De ondernemingen zoeken niet altijd aangepaste werkposten om een terugkeer in betere omstandigheden te faciliteren. Sommige werkgevers aarzelen niet om contractverbreking wegens medische overmacht aan te wenden (dus zonder enige vergoeding), terwijl de rechtspraak het principe van redelijke aanpassingen ter zake heeft bevestigd. Op het niveau van gender, onderstrepen we dat de statistieken van het RIZIV over langdurige arbeidsongeschiktheid aantonen dat de voornaamste oorzaken musculoskeletale en psychosociale aandoeningen zijn. Ze treffen des te meer vrouwen, omdat er een verband bestaat met de sectoren waarin ze zijn tewerkgesteld. Dit wordt ook bevestigd, wanneer we nagaan in welke sectoren D-beslissingen (definitieve ongeschiktheid die tot een geval van medische overmacht kan leiden) worden genomen in het kader van re-integratietrajecten.

De laatste editie van het magazine HesaMag gewijd aan de veiligheid en de gezondheid op het werk behandelt het thema van kanker op het werk.

caroline.verdoot@abvv.be

Raadpleging grenswaarden chemische stoffen

14 november 2018: lancering van de vijfde openbare raadplegingsprocedure betreffende de grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling aan chemische stoffen.

Deze raadpleging heeft betrekking op:

- de omzetting in Belgisch recht van de richtlijn (EG) van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2017 tot wijziging van de richtlijn 2004/37/EG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk;

- de mogelijkheid om de grenswaarde voor benzeen aan te passen;

- de behandeling van de stoffen aziridine, vanadium(V)oxide, cresol, talk en pentachloorfenol, waarvoor een lagere grenswaarde (OELV) werd gevraagd in de bezwaardossiers die werden ingediend tijdens de vierde raadplegingsprocedure. Er zij opgemerkt dat de stoffen waarvoor toen een hogere OELV werd gevraagd, niet onder deze openbare raadpleging vallen, maar het onderwerp uitmaken van besprekingen binnen de HRPBW

Bezwaren tegen individuele grenswaarden kunnen worden ingediend tot 31 januari 2019.

De omstandige bezwaardossiers, die vereist zijn wanneer een bezwaar wordt geuit tegen individuele grenswaarden, kunnen tot 30 april 2019 worden ingediend bij de FOD Werk via hua@werk.belgie.be of op 02 233 42 07.

Opmerkingen?

caroline.verdoot@abvv.be

Herwaarderingscoëfficiënt SWT en nachtwerk

Naar jaarlijkse gewoonte hebben we gevraagd aan de NAR om de herwaarderingscoëfficiënt vast te stellen die de loonplafonds en bedragen voorzien in de cao's 17 (brugpensioen / SWT) en 46 (nachtarbeid) aanpast aan de evolutie van de conventionele lonen.

Voor arbeiders was er een verhoging van de conventionele lonen met 0,18%; voor bedienden met 0,17%. Arbeiders maken twee derde van de bruggepensioneerden uit en bedienden slechts één derde. Samen en volgens gewicht berekend $(0,6663 \times 0,18) + (0,3337 \times 0,17)$ komt men op 1,00176663.

De werkgeverbank achtte dit percentage te laag om een aanpassing door te voeren. Volgend jaar worden dan twee jaren in rekening genomen bij de berekening van de coëfficiënt. Ter herinnering: vorig jaar gebeurde wel een aanpassing (met 0,36%) waarbij de coëfficiënt met 0,008% naar boven werd afgerond. Toen werd in het advies van de NAR opgenomen dat die 0,008% dit jaar afgehouden zouden worden.

Conclusie: voor 2019 blijven de loonplafonds en de bedragen voorzien in cao 17 en 46 onveranderd.

■ SOCIAAL BELEID

Zware beroepen. Wat nu?

Het dossier van de zware beroepen is al sinds 2015 aan de gang. Vele uren zijn eraan gewijd, maar een echte wil van werkgevers en regering om te landen is er nooit geweest. Bovendien werd er tussen de discussies heen telkens weer beslist om andere arbeidsmarktmaatregelen net voor die groep werknemers voorzien, verder te verstrengen of uit te hollen. We denken hierbij vooral aan SWT en landingsbanen. Terwijl de regeling voor zware beroepen een compensatie is voor de verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd naar 67 jaar, maar vooral de verstrenging van het vervroegd pensioen naar 60 jaar met 44 jaar loopbaan of 61/62 jaar met 43 jaar loopbaan of 63 jaar met 42 jaar loopbaan.

Gezien de levensverwachting in goede gezondheid slechts rond de 65 jaar ligt en het dus voor werknemers in zware beroepen onmogelijk is om die voorwaarden te halen werd al meermaals beloofd om hiervoor een oplossing te vinden via de zware beroepen.

Nu drie jaar later, is er nog steeds niets voorzien voor deze mensen. Werkgevers wilden slechts héél uitzonderlijke omstandigheden als zwaar erkennen. Voor de emotionele belasting bijvoorbeeld wilden ze enkel het dagelijks contact met zwaar fysisch lijden van kinderen en het regelmatig contact met de dood in gruwelijke omstandigheden. Deze gruwelijke lijst gaf heel duidelijk aan dat het voor werkgevers onmogelijk was om naar de reële situatie op het terrein te kijken. Het kwam dus niet tot een unaniem advies over een lijst van zware beroepen.

De regering-N-VA-MR stelde twee bemiddelaars aan om na te gaan hoe diep het water is tussen werkgevers en werknemers over de bepaling van zwaar werk. Paul Soete en Etienne De Callataÿ, beiden uit rechtse hoek (patronaat en financiële wereld), moesten een rapport opleveren tegen midden november.

Dit deden ze ook. In het rapport halen zij diverse punten aan, die veel verder gaan dan de bepaling wat een zwaar beroep is. Hun kernboodschap is om het dossier zware beroepen uit te stellen voor de privésector en in afwachting de verhoging van de leeftijd voor de landingsbanen uit te stellen.

Hoewel de bemiddelaars terecht aanhalen dat het optrekken van de leeftijd voor de uitkeringen voor de landingsbanen strijdig is met een waardig eindloopbaanbeleid, kan dit niet ten koste gaan van wat de pensioenregeling voor zware beroepen.

Een aanvaardbare oplossing in dit dossier zal uitblijven zolang het kader niet substantieel wordt gewijzigd. De suggestie om de link privé-publiek los te koppelen en dus een beslissing voor de privésector uit te stellen terwijl de maatregelen van verhoging van de pensioenleeftijd al lang genomen zijn.

De bemiddelaars schuiven ook een individuele aanpak naar voren en laten uitschijnen dat een consensus mogelijk is over twee categorieën (fysieke zwaarte en arbeidsorganisatie) van criteria, waarbinnen dan nog gedifferentieerd zou kunnen worden.

Ook suggereren de bemiddelaars om een bonus malus-systeem in te voeren om zo de werknemers te 'responsabiliseren' in het kader van zwaar werk. Hierover is nooit gesproken binnen het Nationaal Pensioencomité, noch in het Beheerscomité van de Federale Pensioendienst of in de Nationale Arbeidsraad. Hiermee komen de bemiddelaars dus de discussie nog meer bezwaren.

Tenslotte blijft het probleem dat deze belangrijke materie nog steeds binnen een strikt budgettair keurslijf blijft.

Nu de regeringssituatie onduidelijk blijft is het de vraag hoe dit dossier verder zal evolueren. De nood aan een goede oplossing is echter groot.

celien.vanmoerkerke@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Arbeidshof interpreteert verbod onderaanneming tijdens tijdelijke werkloosheid

In een arrest van 20 november 2018 (2017/AA/490) past het Antwerpse arbeidshof het verbod op onderaanneming tijdens periodes van tijdelijke werkloosheid toe. De zaak werd ingeleid door twee werknemers die tussen 2010 en 2014 meermaals in tijdelijke werkloosheid werden gezet. De RVA stelt vast dat er tijdens de tijdelijke werkloosheid een onderaannemer werkzaam is in de onderneming en vordert uitkeringen terug. De werknemers eisen van de werkgever een schadevergoeding ten belope van het gederfde loon. De werkgever weigert te betalen en de werknemers trekken naar de arbeidsrechtbank, die hen in het gelijk stelt.

Het arbeidshof bevestigt het vonnis. De werkgever begaat een fout als hij geen werk verschaft hoewel hij zich daar contractueel toe heeft verbonden. Hij toont niet aan dat de arbeidsovereenkomsten geldig werden geschorst wegens economische oorzaak. Het hof baseert zich op cao 53, die bepaalt dat het werk dat normaal verricht wordt door de werknemers die tijdelijk werkloos gesteld worden, door hun werkgever niet aan derden mag worden uitbesteed. De onderaannemer voerde schilderwerken uit terwijl de betrokken werknemers gespecialiseerde schilders

zijn. De werkgever toont niet aan dat de onderaannemer andere taken verrichtte dan het gewone werk van de vaste werknemers. Het hof acht het niet relevant dat de onderaannemer al werkte voor de opdrachtgever vóór de invoering van tijdelijke werkloosheid. Het verwerpt ook het argument dat zestien werknemers tijdelijk werkloos werden gesteld terwijl er maar één onderaannemer in dienst was. De zestien werknemers waren zelden tegelijk tijdelijk werkloos. Daarnaast benadrukt het hof dat het volstaat dat de onderaannemer werk verricht dat de betrokken werknemers normaal gezien deden.

In februari 2018 werd nog in de wet op de arbeidsovereenkomsten ingeschreven dat tijdelijke werkloosheid niet kan wanneer de werkgever het gewoonlijke werk van de vaste werknemers uitbesteedt aan derden. Dit was een eis van het ABVV, nadat de RVA meermaals had aangegeven dat hun inspectiediensten geen wettelijke basis hadden om op te treden als ze een overtreding vaststellen. Het arrest is alvast een mooie basis voor verdere rechtspraak.

astrid.thienpont@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Memorandum ABVV Brussel

In het kader van de verkiezingen van 2019 bracht ABVV Brussel een memorandum uit voor zijn leden en voor de Brusselaars. In enkele pagina's licht het de belangrijkste eisen toe die onze organisatie voor de volgende gewestelijke legislatuur 2019-2024 voordraagt.

De onderwerpen komen uit de resoluties van ons statutair congres in mei 2018. Ze kaden in een globale campagne met het oog op de regionale verkiezingen van mei 2019.

Onze aanpak is eenvoudig: werknemers (al dan niet met een job) centraal plaatsen op de politieke agenda. Doorheen de hele campagne voor de gewestverkiezingen blijven we hierop hameren. Met op 1 mei 2019, het orgelpunt, op het Rouppeplein, waar we ons engagement voor een rechtvaardig, egalitair en duurzaam samenlevingsmodel en de nood om alle werknemers, al dan niet werkloos, in onze strijd te verenigen, krachtig in de verf zullen zetten.

Tot de gewestverkiezingen van mei zal het ABVV Brussel een campagne voeren gesteld

op onze drie prioriteiten voor de volgende legislatuur:

- kwaliteit van tewerkstelling, want iedereen moet zich kunnen ontplooiën via werk;
- diversiteit en het Brusselse samenlevingsmodel dat een belangrijke krachtlijn vormt voor ons gewest;
- het recht op de stad, want iedereen moet kunnen genieten van echte levenskwaliteit op vlak van huisvesting, mobiliteit en gezondheid.

De volgende weken worden deze thema's voorgesteld aan de hand van de barometers van de kwaliteit van werk, van het samenleven en de levenskwaliteit in Brussel.

Ontdek het memorandum 2019 van het ABVV Brussel op www.abvvbrussel2019.be.

stephane.laloux@abvv.be

Ontmoeting rechters en raadgevers sociale zaken

Het ABVV nodigt de rechters en raadgevers in sociale zaken uit op een informele ontmoeting rond de actualiteitsthema's verbonden aan hun praktijk.

- Woensdag 27 februari 2019
- 9.30 – 12.30 uur
- ABVV – Hoogstraat 42, 1000 Brussel.

Een persoonlijke uitnodiging volgt.

Info: isabelle.doyen@abvv.be

Minder werkloosheid maar 'slechtere' banen

De studiedienst van ABVV Brussel publiceerde onlangs een Brusselse barometer over de kwaliteit van de werkgelegenheid. De barometer toont aan de hand van een analyse van de officiële werkgelegenheidscijfers aan dat de werkloosheidsdaling die sinds 2013 waargenomen wordt, hand in hand gaat met een voortdurende achteruitgang van de kwaliteit van de werkgelegenheid. Het federaal regeringsbeleid van de afgelopen vier jaar heeft geleid tot een sterke deregulering van het arbeidsrecht en de arbeidsvoorwaarden. Deze barometer is ook elektronisch beschikbaar via www.fgtbbruxelles2019.be.

Kom af op 16 februari

Het is perfect mogelijk om de armoede op tien jaar tijd te halveren. Dat is het motto van Komaf Met Armoede, de campagne waarmee Decenniumdoelen naar de verkiezingen van 2019 trekt. De komende verkiezingen kunnen een kantelmoment voor armoede worden.

Samen met hun partnerorganisaties (waaronder het ABVV), wetenschappers en mensen in en nabij armoede werkte Decenniumdoelen concrete, haalbare en becijferde voorstellen uit rond de volgende zes thema's:

- *Inkomen: elk gezin heeft een inkomen om deel te kunnen nemen aan de samenleving.*
- *Arbeid: de arbeidsmarkt staat open voor iedereen.*
- *Gezondheid: iedereen ontvangt de nodige betaalbare zorg.*
- *Onderwijs: elke jongere kan streven naar het leven dat zij of hij wil realiseren.*
- *Wonen: elk gezin in en nabij armoede heeft een betaalbare woning.*
- *Samenleven: mensen leven samen in gelijkwaardigheid.*

Op 16 februari wil Decenniumdoelen duizend mensen verzamelen uit maatschappij en middenveld. Samen laten we onze stem horen en dagen we politici uit om van armoedebestrijding een prioriteit te maken. Samen beslissen we welke voorstellen de speerpunten worden van onze campagne.

Waar? Magdalenazaal, La Madeleine, Duquesnoystraat 14, 1000 Brussel (vlakbij Brussel-Centraal)

Wanneer? Zaterdag 16 februari 2019 van 10 tot 12u.

*Meer info op:
www.decenniumdoelen.be*

ECHO REGIO VLAANDEREN

Voorontwerp decreet Basisbereikbaarheid

De Vlaamse regering keurde afgelopen zomer het voorontwerp van decreet 'betreffende de basisbereikbaarheid' een eerste keer principieel goed. Dit decreet zal vanaf 2020 het bestaande decreet 'basismobiliteit' vervangen en een zeer verregaande impact hebben op de organisatie van het openbaar vervoer in Vlaanderen.

Basisbereikbaarheid, waarom niet?

Basismobiliteit legde zeer strikte normen op aan de Vlaamse vervoersmaatschappij De Lijn wat betreft de halteafstand (de befaamde 750 meter in elke woonzone) en bedieningsfrequentie (week-, weekend-, vakantie- of feestdagen). Ze vertrok vanuit een aanbodgericht model, waarbij het openbaar vervoer een sociaal zeer sterke en maatschappelijke inclusieve rol te spelen had. Basisbereikbaarheid daarentegen volgt een meer economische logica, waarbij niet wordt vertrokken van een vast aanbod maar sterk wordt ingezet op die lijnen waar de vraag het grootst is.

Op zich valt hier nog wel wat voor te zeggen. Het aanbod van De Lijn kan heus wel wat efficiënter georganiseerd worden. Dit is voor een groot stuk te wijten aan onze desastreuze ruimtelijke ordening, in combinatie met een aanbod dat uitsluitend vertrekt vanuit woonzones. Bijkomend gevolg daarvan is dat in veel industriegebieden geen bussen van De Lijn rondrijden en werknemers er dus ook geen gebruik van kunnen maken. De haven van Antwerpen, om maar een voorbeeld te noemen, is een gebied zo groot als 20.000 voetbalvelden waar minstens 60.000 mensen rechtstreeks tewerkgesteld zijn, maar waar amper openbaar vervoer rondrijdt.

Besparen en privatiseren tegelijk

Uiteraard houdt deze hervorming ook risico's in, en wel meer dan één ook. Zo wordt het Vlaams openbaar vervoer binnenkort in vier lagen opgedeeld: het spoornet, het kern net, het aanvullend net en het lokale vervoer op maat. De Lijn zal niet langer bevoegd zijn voor de regie op het hele net en zal dus niet langer beslissen waar en wanneer bussen moeten rijden. Ze blijft wel interne operator op het kern en aanvullend net, al zijn die rechten haar niet exclusief toegekend (lees: er wordt een opening gelaten om ook andere exploitanten aan te duiden).

Daarnaast wordt Vlaanderen opgedeeld in vijftien vervoersregio's, waarbij lokale besturen het lokale vervoer op maat kunnen vormgeven met nieuwe vervoersmiddelen zoals taxibusjes of deelauto's, -fietsen of zelfs

-steps. Los van de vraag tot wat voor versnipperd (openbaar) vervoersbeleid dat zal leiden in wat toch een relatief kleine geografische regio is, leeft de terechte vrees onder experts en middenveld dat er een heuse strijd zal ontstaan om de beschikbare budgetten tussen de verschillende lagen. Uit eerder conceptnota's leren we namelijk dat kans reëel is dat bijkomende budgetten voor het vervoer op maat (op vraag van lokale besturen) zal leiden tot even grote afname van het exploitatiebudget van De Lijn zelf. Zo wordt in één beweging zowel een besparingsoefening als een privatiseringsoefening gemaakt ten opzichte van het aanbod van De Lijn.

Primaat van de politiek

Een nog groter risico zit volgens ons in de manier van werken van deze Vlaamse regering. De hierboven aangehaalde punten zouden aanleiding kunnen geven tot een pittig parlementair, maar ook breder, maatschappelijk debat over hoe een duurzaam openbaar vervoerssysteem er moet uitzien. Niet dus. Heel wat punten moeten namelijk nog beslist en uitgewerkt worden via uitvoeringsbesluiten door een volgende regering. Het gaat daarbij onder andere over de uittekening van de vervoersnetten, de samenstelling en werking van de vervoerregioraden, het participatieproces, de klachtenbehandeling, de procedures van de mobiliteitsplannen, de subsidiëring van het flankerend beleid, het tariefbeleid van het openbaar vervoer, de aanduiding van de exploitanten.

Toch geen onbelangrijke details, als je het ons vraagt.

greg.verhoeven@vlaamsabvv.be

APE-hervorming lost niets op

Op 29 november 2019 vormden 3.500 militanten (m/v) van het Waals ABVV een enorme mensenketting tussen het Waals parlement en het Waalse regeringsgebouw. Waarom die mobilisatie? De door minister Pierre-Yves Jeholet (MR) opgelegde hervorming van de APE (Aides à la Promotion de l'Emploi, tewerkstellingsbevorderende subsidies), die de afschaffing van 3.500 banen zal veroorzaken.

Grensverleggende mobilisaties

Het Waals ABVV had al opgeroepen om op 25 juni en 20 september van dit jaar te betogen in Namen. Dankzij deze mobilisaties zijn grenzen verlegd en bepaalde negatieve punten van het oorspronkelijke ontwerp (onderfinanciering van projecten van bepaalde duur, nadelige berekeningsformule ...) weggegomd. Helaas heeft minister Jeholet niet geluisterd naar de eisen van de werknemers en werknemers, en blijven veel punten van verzet overeind.

Hervorming leidt nog steeds tot banenverlies

Na de door de minister begin oktober aangekondigde aanpassingen heeft het Waals ABVV zijn standpunten en eisen bekend gemaakt:

- heropname van de openbare diensten in het stelsel (meer dan 1.100 banen gingen verloren);
- afwijzing van de plafonnering op 150 % (minimum 195 betrokken werkgevers – en een bedreiging van de APE-banen bij elk van hen);
- verzet tegen de logica van een 'van hogerhand opgelegde maatregel' die in het nieuwe model zal gelden en afwijzing van het principe van het eeuwig precaire karakter van de werkgelegenheid;
- betwisting van de methodes van de minister en van zijn misprijzen voor het sociaal overleg;
- aanklagen van de retorische aankondiging van de door de minister ingeroepen budgetverhoging en de doorverwijzing naar de volgende regering.

Nieuwe analyses en nieuwe vrees voor de werkgelegenheid

De sindsdien uitgevoerde analyses bevestigen en versterken de vrees van het Waals ABVV. De begrotingsenveloppe blijft gesloten en kan niet meer opgewaardeerd worden, wat verhindert dat via deze weg nieuwe ba-

nen worden gecreëerd. Het stelsel maakte nochtans een constante groei door als reactie op de behoeften van de gemeenschap die ook toenamen.

De begrotingsanalyses verfijnen en versterken bovendien het standpunt van het Waals ABVV met betrekking tot de bedreigde werkgelegenheid. De ontoereikende indexering voorzien in het nieuwe model-Jeholet brengt allereerst een budgettaire onderschatting met ongeveer 7 miljoen euro teweeg. De evolutie van de gezondheidsindex 2016-2020 wordt eveneens onvoldoende in rekening gebracht, ten belope van 33,5 miljoen euro (1.400 werknemers bedreigd tegen 2020). Tot slot zullen het verschijnsel van de 'baremieke ontsparing' en de problematiek van de ancienniteitskredieten vanaf 2021 een bijkomend tekort van bijna 11,75 miljoen euro per jaar in de APE-enveloppe veroorzaken. Dit nieuw jaarlijks begrotingsverlies zou vanaf 1 januari 2021 ongeveer 480 VTE's op de heling zetten.

Vrouwen op de eerste lijn

MR houdt niet van vrouwen. Nadat de partij de vrouwen trof met federale regeringsmaatregelen (pensioenen, werkloosheid, deeltijds werk, flexibiliteit ...), pakt ze nu de APE-banen aan, die voornamelijk door vrouwen worden uitgeoefend. Zeven APE-werknemers op tien in de non-profitsector en 61 procent bij de lokale besturen zijn vrouwen.

Opgeschorte maatregel

Op 5 december 2018 besliste de oppositie-PS-Ecolo-PTB, na de weigering van de regering-MR-cdH om hoorzittingen te organiseren, om advies in te winnen van de Raad van State over bijna alle door de meerderheid voorgestelde amendementen op het ontwerpdecreet. De stemming werd opgeschort in afwachting van dit advies.

Waals ABVV blijft gemobiliseerd

We hebben gemerkt dat de bedreiging van de werkgelegenheid reëel blijft. Na de grote mobilisaties van juni, september en november zal het Waals ABVV dus bijzonder waakzaam blijven en zal het deze hervorming, haar uitvoering en haar gevolgen van zeer nabij opvolgen.

Volledige analyse www.fgtb-wallonne.be/qui-somme-nous/nos-positions-politiques

jerome.thiry@cepag.be

Caoutchouc Rouge. Rouge Coltan

Een animatiefilm van Jean-Pierre Griez

Abo Ikoyo is een jonge 17-jarige Belgische Congolese. Haar vader – verdwenen in Oost-Congo in het begin van de jaren 2000 – heeft ze nooit gekend. Toen haar lerares een traject in de voetsporen van het koloniale verleden voorstelde, heeft ze zich ondergedompeld in de weinig gekende geschiedenis van haar eigen familie: de felle weerstand van een voorouder en een volk tegen de gruwelijkheden van het Leopoldiaanse tijdperk, de apartheid, het racisme van het gewone kolonialisme, het plunderen van grondstoffen, een overgrootvader die de persoonlijke chauffeur van Patrice Lumumba was, een verwoestende oorlog voor coltan en andere met bloed besmeurde metaalertsen.

Abo kent nu de oorsprong van haar woede. Haar vader is niet voor niets gestorven: ze hoort de roep van het stamhoofd Kouba om aan de hele wereld te vertellen wat daar is gebeurd. Zij zal niet meer zwijgen ...

In de komende weken zullen filmprojecties georganiseerd worden in Brussel en in Wallonië.

coproductie Le Village du Monde – CEPAG – GSARA

Het Waals ABVV en de CEPAG zijn op Facebook. Aarzel niet om regelmatig onze pagina's te raadplegen, te liken, om een commentaar achter te laten en uiteraard om onze evenementen volop te delen. Volg het Waals ABVV ook op Twitter.

IVV-Congres: Palestina en klimaatverandering

Tijdens het IVV-Congres (zie hiernaast) organiseerde het ABVV twee nevenevenementen, die veel succes oogstten bij de aanwezige afgevaardigden.

Het eerste event handelde over Palestina: vakbondssolidariteit en internationaal recht, werd medegeorganiseerd door CGT en CFDT uit Frankrijk, CC.OO. uit Spanje, CGIL uit Italië, LO uit Noorwegen, ÖGB uit Oostenrijk, PGFTU uit Palestina, TUC uit Groot-Brittannië en UGTT uit Tunesië. Tijdens de ontmoeting werd intens van gedachten gewisseld tussen de deelnemers over hun ervaringen. Zo is duidelijk geworden dat er veel vakbondssolidariteit heerst met Palestina en de Palestijnen, maar dat er een nieuwe impuls nodig is om de uitdagingen aan te gaan, een nog ruimere samenwerking om efficiënter te zijn.

Tijdens de tweede ontmoeting georganiseerd door het ABVV en ISVI (zijn Instituut voor Internationale Vakbondssamenwerking) en zijn evenknieën bij ACV en ACLVB, werd gedebatteerd over de gevolgen van klimaatverandering en de antwoorden die hierop syndicaal gegeven kunnen worden, vertrekkend van de ervaringen op het terrein van onze partners uit Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Er was onvoldoende tijd om iedereen aan het woord te laten, maar er werd aangetoond dat het klimaat wereldwijd een dagelijkse bekommernis is voor de vakbonden. Iedereen is binnen zijn context op zoek naar gepaste antwoorden.

ISVI

ISVI, het Instituut voor Internationale Vakbondssamenwerking gesteund door het ABVV, bracht een filmpje uit voor het ruime publiek. Deze korte animatiefilm legt bondig uit wat ISVI is en wat het doet:

www.youtube.com/webabvvtgb

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

Europese Arbeidsautoriteit: hoe ver staan we?

In november was het een jaar geleden dat de EU de Europese Sociale Pijler goedkeurde. Een jaar later en wat merken we hiervan in de praktijk? Een eerlijk antwoord is: weliswaar iets, maar zeker niet genoeg. De Europese Commissie heeft inderdaad werk gemaakt van een aantal raadgevingen en richtlijnen maar slechts weinig van deze resulteren ook in concrete wetgevende initiatieven. Eén in de marge van de Sociale Pijler voorgesteld initiatief lijkt wel voortgang te maken.

De Europese Arbeidsautoriteit (ELA), in onze ogen een soort van Europese transnationale inspectiedienst die dus ook zou kunnen gebruikt worden in de strijd tegen sociale dumping en voorgesteld in maart van dit jaar – volop ondersteund door het EVV en de Belgische bonden – kan wellicht begin volgend jaar onderhandeld worden (lees: opgericht worden voor het einde van deze Commissie). Het Europees parlement heeft in zijn plenaire zitting van 28 november hiervoor haar mandaat met ruime meerderheid goedgekeurd. Het omvat drie sleutelementen (beperkt dan de Commissie voorgesteld had) als rol

van de autoriteit: vergemakkelijken van de toegang tot informatie, verbeteren van de operationele coördinatie tussen de nationale inspectiediensten en bemiddeling in onder meer herstructureringsgevallen met effect op meerdere lidstaten. Het mandaat van het EP versterkt ook de positie van de sociale partners en maakt het moeilijker om gezamenlijke inspectie te weigeren.

Op 6 december zou in principe ook de Europese Raad van nationale ministers zijn standpunt moeten bepalen. Hun standpunt wijkt dan weer sterk af van dat van het Europees parlement. Zo stellen zij dat gezamenlijke inspecties eerder vrijwillig moeten zijn, en dat bij weigering van een land geen reden moet gegeven worden. Verder zou de ELA eerder een ondersteunende rol moeten hebben dan een controlerende en dit zou ook duidelijk moeten worden in de nieuwe naam die zij voorstellen: Europees Arbeids Agentschap.

bart.samyn@abvv.be

IVV-Wereldcongres: macht van werknemers versterken

Het vierde Wereldcongres van het Internationaal Vakverbond werd op 7 december in Kopenhagen afgesloten. Meer dan 1.200 vakbondsmensen, die in het totaal 207 miljoen werknemers uit 130 landen vertegenwoordigen, kwamen bijeen. Onder het motto 'Building worker's power – change the rules' werkte het congres aan resoluties met als belangrijkste thema's: de toekomst van werk, lonen en ongelijkheid, en organisatie en lidmaatschap.

Het was een belangrijk moment van democratie voor een vakbond, waarbij ook vooral de toekomst van de internationale vakbeweging centraal stond in de debatten. Verschillende organisaties, waaronder het ABVV, werken al enkele maanden aan voorstellen om de gebruiken binnen het IVV te veranderen, om het democratischer, inclusiever en transparanter te maken. Maar ons project wil ook voor het IVV een coherente, globale syndicale strategie uitwerken, die is overlegd met alle leden en die voorrang verleent aan de verdediging van syndicale rechten en internationale arbeidsnormen. De Italiaanse candidate voor de functie van algemeen secretaris, Susanna

Camusso, die dit project verdedigde met de steun van het ABVV, kreeg 48 procent van de stemmen. Deze ruime steun – zelfs al is ze niet verkozen – is hoopgevend voor de toekomst van het IVV. Het oriëntatiedocument aangenomen door het congres bevat de meeste amendementen die het ABVV mee ondertekende, onder meer over de nood om de centrale rol van de IAO in het mondiaal bestuur te onderstrepen en de verdediging van het stakingsrecht in de strategie ontwikkeld door de IVV-instanties te versterken. Het congres keurde daarnaast ook de resolutie 'Respect the rules – change the practices' goed, geïnspireerd en mee ondertekend door het ABVV en andere vakbonden. Deze resolutie zal dienst doen als roadmap voor het werk van het IVV voor de komende vier jaar.

sophie.grenade@abvv.be
rafael.lamas@abvv.be